

کوهنوردان و حفاظت از منابع آبی؛ تعهدی برای پاسداشت حیاتی‌ترین عنصر طبیعت

برگردان: کمیته تحقیق و پژوهش فدراسیون کوهنوردی و صعودهای ورزشی

در زمانه‌ای که جهان با بحران کم‌آبی روبه‌رو است، مسئولیت حفاظت از منابع آبی طبیعی تنها بر عهده برنامه‌ریزان شهری یا سیاست‌های کشاورزی نیست؛ این وظیفه به کوه‌ها و مناطق بکر و مرتفعی نیز گسترش می‌یابد که محل حضور و فعالیت طبیعت‌دوستان و کوهنوردان است. کوهنوردان، به واسطه‌ی ارتباط عمیق‌شان با طبیعت و وابستگی‌شان به محیط‌های بکر، نقشی منحصره‌فرد در صیانت از این عنصر حیاتی در چرخه زیستی زمین ایفا می‌کنند.

اصول «بدون رد پا»

بسیاری از کوهنوردان به اصول اخلاقی «بدون رد پا» پایبندند؛ مجموعه‌ای از دستورالعمل‌های زیست‌محیطی که برای به حداقل رساندن اثرات منفی انسان بر طبیعت طراحی شده‌اند. این اصول، احترام به منابع طبیعی از جمله آب را در اولویت قرار می‌دهند. با رعایت این اصول – از جمله دفع مناسب زباله، حرکت در مسیرهای مشخص و پرهیز از تخریب محل‌های کمپ – کوهنوردان کمک می‌کنند منابع آبی آلوده نشوند و در دسترس حیات‌وحش و نسل‌های آینده باقی بمانند.

مدیریت مصرف آب

استفاده بهینه از آب، از ارکان اصلی کوهنوردی مسئولانه است. کوهنوردان معمولاً تنها به اندازه نیاز آب همراه دارند و از سیستم‌های سبک مانند بطری‌ها یا کیسه‌های آب‌رسان استفاده می‌کنند. این رویه، موجب افزایش آگاهی نسبت به میزان مصرف می‌شود و از اسراف، به‌ویژه در محیط‌های خشک و مرتفع که آب در آن‌ها بسیار کمیاب و ارزشمند است، جلوگیری می‌نماید.

تصفیه و برداشت مسئولانه آب

در مواقعی که دسترسی به منابع طبیعی آب مانند چشمه‌ها یا رودخانه‌های کوهستانی ضروری می‌شود، کوهنوردان از سیستم‌های قابل حمل تصفیه آب یا دستگاه‌های ضد عفونی کننده با اشعه UV استفاده می‌کنند. این تجهیزات، امکان نوشیدن ایمن آب را بدون نیاز به بطری‌های پلاستیکی یک بار مصرف یا آسیب به اکوسیستم‌های آبی فراهم می‌سازند. برداشت مسئولانه نیز به معنای جمع‌آوری آب از نقاط جاری در پایین دست کمپ‌ها و در فاصله از زیستگاه‌های حیات وحش است.

رفتارهای کم‌اثر محیطی

توصیه می‌شود کوهنوردان محل کمپ خود را حداقل ۶۰ متر از منابع آبی فاصله دهند و از شست‌وشو یا استحمام مستقیم در رودخانه‌ها و دریاچه‌ها پرهیز کنند. حتی صابون‌های تجزیه پذیر نیز می‌توانند آب را آلوده کرده و توازن زیستی آن را بر هم زنند. به جای آن، بهتر است آب در ظروف جداگانه برداشته شده و در فاصله‌ای مناسب استفاده شود تا پاکیزگی آب برای تمامی موجودات حفظ گردد.

آگاهی بخشی و کنشگری محیط‌زیستی

جامعه کوهنوردی بیش از پیش در فعالیت‌های آگاهی بخشی و کنشگری محیط‌زیستی مشارکت دارد. بسیاری از کوهنوردان در کمپین‌های پاک‌سازی طبیعت، کارگاه‌های آموزشی و پروژه‌های اطلاع‌رسانی آنلاین شرکت می‌کنند. آنان با ترویج فرهنگ مصرف مسئولانه و احترام به منابع طبیعی، نقش موثری در ارتقاء رفتارهای پایدار در میان نسل‌های مختلف کوهنوردان ایفا می‌نمایند.

جمهوری اسلامی ایران

انتخاب تجهیزات پایدار

انتخاب آگاهانه‌ی تجهیزات نیز می‌تواند به حفظ منابع آبی کمک کند. بسیاری از کوهنوردان امروزه ترجیح می‌دهند از محصولاتی استفاده کنند که توسط شرکت‌هایی تولید شده‌اند که در فرآیند ساخت، مصرف آب را کاهش داده، از مواد بازیافتی بهره گرفته و اصول اخلاقی در زنجیره تولید را رعایت کرده‌اند. حمایت از چنین برندهایی، به طور غیرمستقیم در حفاظت از منابع آبی تاثیرگذار خواهد بود.

برنامه‌ریزی و آمادگی

کوه‌نوردان مسئول و باتجربه پیش از صعود، مسیرهای خود را به دقت بررسی کرده و منابع احتمالی آب را در طول مسیر شناسایی می‌کنند. این آگاهی، امکان برنامه‌ریزی استراتژیک برای استراحت و تامین آب را فراهم می‌سازد و از فشار مضاعف بر منابع آبی خاص یا فصلی جلوگیری می‌کند. افزون بر آن، برنامه‌ریزی مناسب می‌تواند از بروز شرایط بحرانی ناشی از کم‌آبی یا خستگی مفرط جلوگیری کند.

مسئولیتی مشترک

اگرچه فعالیت کوه‌نوردی در ظاهر ممکن است ارتباط مستقیمی با بحران جهانی کم‌آبی نداشته باشد، اما مجموعه‌ای از رفتارهای مسئولانه کوه‌نوردان می‌تواند نقشی موثر در حفظ منابع آبی ایفا کند. با مصرف آگاهانه، رفتارهای کم‌اثر، و مشارکت در آموزش و کنشگری محیط‌زیستی، کوه‌نوردان به پاکیزگی و پایداری منابع آبی مناطق کوهستانی کمک می‌کنند، تا این منابع همچنان بخش بویایی از میراث طبیعی ما باقی بمانند.

در نهایت، هر قطره اهمیت دارد؛ و آن‌ها که پا در کوه می‌گذارند، در شمار مهم‌ترین نگهداران این زیست‌بوم‌های آسیب‌پذیر هستند.

فدراسون کوه‌نوردی و صعودهای ورزشی

مطالعه بیشتر: <https://Int.org>

جمهوری اسلامی ایران